

AKTUELT OM REINFORSKNING I DE TRE LAND.

SVERIGE:

Organisasjon.

Etter riksdagsbeslutning i 1971 er det innrettet en tjenst som statsagronom i renskötsel ved Lantbrukshögskolan. Den tidligere tjenst som renkonsulent ved Statens Veterinärmedicinska Anstalt ble endret til statsveterinär. Tyngdepunktet for forskningsvirksomheten skulle legges på målforskning med forventningen om påtakelige og snarlige rasjonaliseringsgevinster.

Det ble formelt dannet en Försöksavdelning för renskötsel ved Institutionen för husdjurens utfodring och vård ved SLU. Avdelingen fikk dog hverken noen lokaler eller utrustning utover det som fantes ved renforskningsstasjonen på Kuolpavare - og slik er fremdeles situasjonen, 13 år senere.

For planlegging av forsøksvirksomheten samt samarbeide med rennæringen og informasjons/rådgivningstjenesten ble det innrettet en egen Renförsöksnämnd med både husdyr - og veterinærspørsmål som arbeidsfelt.

Nuværende virksomhet og organisasjon.

Man konsentrerer virksomheten omkring følgende hovedemner:

Renbetesundersökningar ivaretas av en egen "betesgrupp" og omfatter både feltforsøk og laboratorieundersøkelser. Disse undersøkelser har hovedstasjon i Storuman. Det pågår også feltundersøkelser om trelavenes betydning som reinbeite samt studier av skogsgjødslingens innvirkning på beitevegetasjonen innenfor et forsøksområde (Fredrika).

SVA, RF og Statens Naturvårdsverk (SNV) bedriver i samarbeide med Umbyns og Jåkkåkaskas samebyer undersøkelser av årsakene til tap av rein. Arbeidsledende personale er stasjonert

i Hemavan. Man disponerer også et lokale i Jokkmokk.

Näringsstatus, mineralutfodring, samt styckning og nedskärning er gjenstand for forsøk i Arvidsjaurregionen der man har provisoriske lokaler. Arbeidet her ledes av en bitr. försöksledare fra Röbbäcksdalen men flere forskere ved SLU-institusjoner og ved Umeå universitet medvirker til denne virksomhet.

Den veterinærmedisinske virksomhet (SVA) er sysselsatt med nye antiparasittære preparaters effekt på reinparasitter, studier av avmaskingseffekten på rein samt utprøving av ulike massebehandlingsmetoder.

En serie undersøkelser, hvorav en større feltstudie har vist at rein er utsatt for stress og at stress hos rein i visse tilfeller utløser alvorlige skader.

Endelig har man også studert rein og reinbeiteveksters exposisjon for tungmetaller i nærheten av en kobbergrube i Gällivare.

Reinforskning i Sverige disponerer nå følgende personale:

<u>Tjänst</u>	<u>Innehavare</u>	<u>Stationering</u>
Statsagronom	G Åhman	Umeå, Röbbäcksdalen
Bitr försöksled	O Eriksson	Uppsala univ.
" "	A Rydberg	Umeå, Röbbäcksdalen
Försökstekniker	Tidsbegr.anst.	Storuman
Försöksförman	Vakant	Hemavan
Försöksbitr	N Nutti	Gällivare Kuolpavare
Inst sekr, 40 %	M Balgård	Umeå Röbbäcksdalen
SVA		
Statsveterinär	M Nordkvist	Uppsala

Kun Statsveterinæren i reinsjukdommer og Statsagronomen i reinskøtsel avlønnes over forvaltningskostnadsbevilgninger. Alle øvrige lønninger kommer utenfra.

Den experimentelle virksomhet ved Renförsöksavdelningen og SVA er sterkt integrert. Flere forskere fra vitenskapelige institusjoner i Uppsala og fra Umeå universitet har medvirket i forsøksvirksomheten likesom ulike universitetsstudenter.

Et titalls examens- og spesialarbeider er utført av biologisk og agronomistuderende.

I neste tablå vises en oversikt over renforskningens lokalisering og personellressurser samt virksomheten på de forskjellige steder.

LOKALISERING, PERSONAL OCH VERKSAMHET INOM RENFORSKNINGEN

RF = renförsöksavd

SLU = Lantbruksuniversitetet

UmU = Umeå universitetet

UU = Uppsala universitetet

SNV = Statens Naturvårdsverk

<u>Plats/inst</u>	<u>Personal</u>	<u>Verksamhet</u>
Umeå, Röbbäcksdalen	Statsagr, bitr försöksled inst sekr (40 %) tillf personal (stud, praktik)	Adm. forskning rådgivning information m m
Uppsala, Ultuna RF o andra inst vid SLU	Statsagr forskare och stud	Forskning lab.arbete undervisning
Uppsala RF, växtbiol inst UU	Bitr försöksled teknisk pers forskare och stud	Forskning lab.arbete m m
Gällivare Kuolpavare RF och andra inst vid SLU, SVA	Renskötare statsagr statsvet (tillfälligt andra forsk och teknisk pers)	Stationsförsök m m
Jokkmokk RF SNV	Assistent (SNV) Beredskapsarb (2 st)	Fältförsök Rovdjuren - ren
Arvidsjaur Fältlab RF och andra inst vid SLU och UmU, Sva	Bitr försöksled. Forskare och stud Beredskapsarb.	Fältförsök Lab arbete Nedskärning m m
Storuman Fältlab RF	Försökstekn Lönebidragsanst (3 st) Forskare Stud UU	Fältförsök Provbearbetn

Hemavan	Försöksförman Statsvet. Statsagr Beredskapsarb (2 st)	Fältförsök (Rovdjuren - renen)
Uppsala, Ultuna SVA	Statsvet Forskare Tekn pers	Forskning Diagnostik Info o rådgivning Undervisning
Umeå UmU	Forskare Stud Tekn pers	Forskning

Finansiering av nuværende virksomhet.

Oversikt over anslag til Renförsöksavdelningen de siste 5 år:

Anslagsgivare	79/80	80/81	81/82	82/83	83/84
SLU, förv.kostn	167	180	213	221	227
SLU, driftskostn	467	480	527	577	563
Samefonden	185	143	70	245	176
AMS *	1 221	1 018	1 088	1 289	1 480
Lønebidrag	320	335	350	370	410
Øvrige **				177	327
				<hr/>	
				Tilsammen i 1000 kr.:	2 879 3 183

* Midler fra Arbeidsmarknadstiltak

** Vesentlig Domänverket og Norrlandsfonden

Den omfattende externfinansiering medfører en hel del problemer, fordi det er usikre midler.

Ved SVA har bevilgningen til FoU-prosjekt og oppdrag utgjort ca 500.000/år. Sammenlagt utgjør de nåværende kostnader for virksomheten ved SLU og SVA ca 3,6 mill. kr/år.

Planlagt virksomhet.

Den planlagte virksomheten ved Renförsöksavdelningen kan inndeles i følgende program:

- Reinbeiteundersøkelser
- Reinens næringsfysiologi og utforing
- Reinens reproduksjon
- Hjordsammensetning og slakteuttak

I forbindelse med reinens næringsfysiologi og utforing må også nevnes den oppmerksomhet som stress på rein har vakt i den senere tid.

RENFORSKNINGEN vid SLU och SVA

Renforskningens organisation:

